



Mødet den 2. Novbr. 1905.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 263—1905). Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder med Samtykke til Anskaffelse af en **Bugser- og Isbrydningsbaad** til Havnen, saalydende:

»I et direkte hertil indsendt Andragende har Aarhus Byraad anholdt om Ministeriets Approbation paa, at Aarhus Havn antager et fra »Danziger Schifftswerft und Maschinenbauanstalt« fremkommet Tilbud paa Levering af den i Skrivelse herfra af 21. Oktober f. A. ommeldte Dampbaad til Brug ved Bugsering og Isbrydning i Havnen for en Betaling af 47,550 Kr., dog med det Forbehold, at Værftet skal være villigt til at foretage saadanne mindre Forandringer i Baadens Dimensioner m. m., som af Havnens Konsulent maatte blive foreslaaede, og om hvilke der ved Kontraktens Udfærdigelse vil være at føre nærmere Forhandling med Hensyn til eventuel Tillægsbetaling m. v.

I denne Anledning skal man efter stedsfunden Brevveksling med Vandbygningsdirektøren til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig meddele, at den begærte Approbation herved gives«.

2. (J. Nr. 229—1905.) Skrivelse fra samme Ministerium vedrørende det af Søstensskipperne indsendte Andragende om **Fritagelse for Havneafgift** af Stenmaterialer til Havneanlægget, hvorefter det ikke har fundet Anledning til at foretage videre i Sagen.

3. (J. Nr. 220—1905). Følgende Meddelelse fra Skoledirektionen angaaende Besættelsen af **4 Lærer- og 3 Lærerindeembeder**:

»Efter Modtagelse af Byraadets Indstilling af 13. ds. har Skoledirektionen den 20. ds. kaldet efternævnte Lærere og Lærerinder til de ledige Embeder ved Aarhus kommunale Skolevæsen, nemlig:

Til det 1. Lærerembede:

Timelærer Harald Vestberg, Aarhus.

Til det 2. Lærerembede:

Timelærer Anders Michelsen Glavind, do.

Til det 3. Lærerembede:

Timelærer Niels Kristian Hansen Halskov, do.

Til det 4. Lærerembede:

Timelærer Valdemar Sigfred Knudsen, do.

Til det 1. Lærerindeembede:

Timelærerinde Marie Olesen, Aarhus.

Til det 2. Lærerindeembede:

Timelærerinde Ellen West, do.

Til det 3. Lærerindeembede:

Timelærerinde Ane Nielsen, do.«

4. (J. Nr. 226—1905). Fra Marselisborgudvalget og Markudvalget var vedrørende Sagen angaaende den af Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« paabegyndte **Bro over Aaen** fremsendt følgende Erklæring fra Kommunens Sagfører med Udvalgenes Indstilling i Sagen:

»Idet jeg hoslagt fremsender Udskrift af Kendelse i Fogedsagen: Aarhus Byraad ktr. A/S

Grundarealer ved Aarhus Aa, der gaar ud paa, at den begærte Forretning ikke bør nyde Fremme, skal jeg bemærke, at da Proceduren, der er sket til Fogedprotokollen, omfatter ca. 150 Foliosider, har det ikke været mig muligt allerede at faa Udskrift af samme, men da jeg gik ud fra, at de ærede Udvalg og Byraadet ønskede Lejlighed til hurtigst muligt at sætte sig nærmere ind i Sagen, har jeg faaet udlaant de under Sagen fremlagte 27 Stk. Bilag og 5 Kort, som hermed følger, hvorhos jeg vedlægger en Genpart af Rekvisitionen. Disse Dokumenter i Forbindelse med Kendelsen vil formentlig ogsaa afgive fornødent Grundlag for Udvalgene og Byraadet til at kunne tage Stilling til Sagen, og jeg skal derfor kun knytte et Par Bemærkninger dertil.

Som det vil erindres skete der Henvendelse til A/S Østjydske Bryggerier med Forespørgsel, om det havde givet A/S Grundarealer ved Aarhus Aa Tilladelse til at slaa den omstridte Bro, for at man derefter kunde afgøre, mod hvem de fornødne retslige Skridt skulde rettes, og at Østjydske Bryggerier paa denne Forespørgsel svarede, at det ikke havde givet A/S Grundarealer ved Aarhus Aa Tilladelse til at slaa nogen Bro, hvilket Svar findes blandt de fremlagte Bilag.

Det var herefter klart, at retslige Skridt angaaende Broen, for saa vidt denne gik ind paa Kommunens Grund, ikke kunde rettes mod A/S Østjydske Bryggerier, men maatte rettes mod A/S Grundarealer ved Aarhus Aa, men da man i Byraadet forment, at det ikke kunde tænkes, at dette Selskab vilde have paabegyndt Broslagningen uden at faa Grænserne fastsatte i Forvejen, med mindre det sad inde med Oplysnin-

ger, som Byraad og Udvalg ikke kendte, vedtog man at paabegynde Sagen som Forbudssag for derved at faa disse mulige Oplysninger frem og eventuelt faa Broslagningen stoppet, inden Broen blev færdig.

Under Proceduren har A/S Grundarealer ved Aarhus Aa ikke kunnet paavise nogen Berettigelse til Broslagningen, og naar Kendelsen alligevel er gaaet Kommunen imod, skyldes dette, at Fogden har forment, at Kommunens Fordring maatte forudsætte, at Skelspørgsmaalet mellem dennes og A/S Østjydske Bryggeriers Jorder var paa det rene, og naar Forbudet ikke skal baseres paa, om A/S Grundarealer ved Aarhus Aa eller Aarhus Kommune har den bedste Ret, er Kendelsen utvivlsomt rigtig, da Skelspørgsmaalet mellem Kommunen og Østjydske Bryggeriers Lodder er omstridt, og dette Spørgsmaal ikke kunde finde sin Afgørelse for Fogden, men maa afgøres af Dommeren under et almindeligt Søgmaal.

Under Proceduren er det derhos oplyst, at den af A/S Grundarealer ved Aarhus Aa paabegyndte og tildels fuldførte Bro ikke er den endelige Bro, som det har faaet Amtsraadets Tilladelse til at bygge, men en rent midlertidig Bro, der vil blive staaende en kort Tid, og til hvis Fjernelse Amtsraadet allerede har gjort Skridt.

Sagen er herefter let at overse og stiller sig saaledes:

A. Der findes intet Skel i Marken mellem A/S Østjydske Bryggeriers Lod, Matr. Nr. 3, og Aarhus Kommunes Grund, Matr. Nr. 8 a, paa det ommeldte Sted, og der har formentlig aldrig eksisteret noget i Marken afsat Skel, da der

rimeligvis var Vand og Sumpe paa det paa-gældende Sted, da Udskiftningen foregik i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Paa dette Sted maa altsaa fastsættes en Grænselinie. Den af Kommunen hævdede og paa de vedlagte Kort angivne Skellinie falder sammen med det paa Byens Kort afsatte Skel; dette er ikke noget Udskiftningskort i egentlig Forstand, men maa alligevel tillægges stor Betydning, nemlig som det eneste, man har, og ved den af Landinspektør Petersen foretagne Opmaaling og Beregning har det ogsaa vist sig, at dette Korts Grænser paa en Mængde Punkter passer med de i Marken paa alle andre Steder værende Skel, saa at man er berettiget til at gaa ud fra, at det ogsaa passer paa det Sted, hvor ingen Skel findes i Marken.

Dette støttes ogsaa væsentlig af den Omstændighed, at Østjydske Bryggeriers Lod, Matr. Nr. 3, med den af Kommunen paastaaede Grænse ikke har mindre Areal, end der ved Udskiftningen er tillagt den, saaledes at Grænsen ikke gaar ind paa denne Lod.

A/S Østjydske Bryggerier har været meget usikker i Paavisningen af, hvor det har villet anbringe det Grænseskel, som mangler, og som det vil hævde, men med den af dette A/S sidst paaviste Linie som Skelgrænse mod Øst ind mod Matr. Nr. 8 a, se Landinspektør Poulsens Kort, vil Matr. Nr. 3 blive yderligere over 3000 kvadrat Alen større, hvad der taler afgjort mod denne Skellinie. Derhos vilde Bredden af Matr. Nr. 3 langs Aaen blive ca. 50 Alen, længere end Byens Kort udviser, og sætter man dernæst Dæmningens Fod som Grænse mod Øst, bliver Lodden endda 20 Alen bredere, end Kortet udviser. Kortet viser en Bredde af 150 Alen,

men den vilde blive henholdsvis 200 og 170 Alen.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den af Kommunen hævdede med Kortet stemmende Skellinie siden maatte være forrykket ved Hævd, skal bemærkes, at en tidligere Ejer af Matr. Nr. 3, afdøde Etatsraad Meulengracht, antagelig i 1873 har anlagt et Isbassin paa denne Lods nederste Del ved Aaen. Denne Dæmning er anlagt saaledes, at den gaar noget ind paa det Matr. Nr. 8 a tilhørende Areal og har antagelig ligget der i Hævdstid, og der vilde altsaa være vunden Hævd paa dette Areal fra Matr. Nr. 8 a, som Dæmningen ligger paa, saafremt ikke nævnte tidligere Ejer, antagelig fra 1876, tillige havde været Lejer af Kommunens Grund, Matr. Nr. 8 a, og herimod kan ikke med nogen Føje gøres gældende, at nævnte Lejer ikke har lejet den Del af Matr. Nr. 8 a, som Dæmningen delvis ligger paa, da han har lejet hele Matr. Nr. 8 a, og ikke har taget Forbehold om, at han ikke vilde anses for Lejer af den Del deraf, som Dæmningen delvis ligger paa, men nogen saadan Reservation ses ikke at være taget, og dog var nævnte Ejer af Matr. Nr. 3 i en lang Periode tillige Formand for Aarhus Byraads Markudvalg.

Selv om det Stykke af Matr. Nr. 8 a, som en Del af Dæmningen ligger paa, imidlertid var hævdet for Matr. Nr. 3, kan Hævdsbesiddelsen i alt Fald ikke strækkes videre, end Dæmningen angiver, og Arealet mellem denne og Aaen kan ikke være hævdet.

B. A/S Grundarealer ved Aarhus Aa savner enhver Adkomst til dets Broslagning paa den nordre Side af Aaen, og A/S Østjydske Bryg-

gerier har med yderste Omhyggelighed værnet sig imod at paadrage sig noget som helst Hjemmelsansvar (se ogsaa det fremlagte Udkast til Overenskomst mellem disse Aktieselskaber) med Hensyn til Bygning af Broen. Dette sidste Selskab har givet A/S Grundarealer ved Aarhus Aa Tilladelse eller rettere indladt sig i Underhandling med dette Selskab om Tilladelse til Anlæg af en Vej paa Dæmningen paa Matr. Nr. 3, men ogsaa med Hensyn til denne har det fraskrevet sig ethvert Hjemmelsansvar. Det maa imidlertid efter det foreliggende ventes, at A/S Østjydske Bryggerier i alt Fald ikke vil have noget imod, om det lykkes A/S Grundarealer ved Aarhus Aa at føre sin Bro over Aaen.

C. Paa den søndre Side af Aaen er det derimod ikke lykkedes at tilvejebringe yderligere Oplysninger under Sagen, og under Proceduren har jeg derfor anbragt, at saafremt Hr. Weis eller A/S Grundarealer ved Aarhus Aa ikke havde vist sig tilbageholdende, men havde meddelt Kommunen en virkelig Afskrift af Kontrakten mellem disse, vilde Byraadet have taget under Overvejelse at indskrænke Begæringen om Forbud til at angaa en Del af Broen, der ligger paa Matr. Nr. 8 a og det samme tilhørende Aa-areal.

I Henhold til foranstaaende maa jeg indstille, at der intet foretages til Berigtigelse af Skellet mellem Møller Weis' og Kommunens Grunde syd for Aaen, førend der er tilvejebragt yderligere Oplysninger, men at der straks tages fat paa at faa Skellet mellem A/S Østjydske Bryggeriers Grund, Matr. Nr. 3, og Kommunens Grund, Matr. Nr. 8 a, fastsat, eventuelt ad retslig Vej, hvor der intet Skel findes i Marken,

samt at der straks paabegyndes Retssag mod A/S Grundarealer ved Aarhus Aa til Fjernelse af Broen fra Kommunens Grund, idet dette ikke vil kunne opnaas ved Sagen med Østjydske Bryggerier, medens Oplysningerne fra sidstnævnte Sag vil faa Betydning i første Instans for Sagen med A/S Grundarealer ved Aarhus Aa.

Da den Del af Formaalet med Forbudssagen, der gik ud paa at faa frem, paa hvilke Omstændigheder A/S Grundarealer ved Aarhus Aa muligt støttede sig, til fulde er opnaaet, og da den anden Del: Forhindring af Broens Udførelse og Benyttelse, maaske for Tiden er af mindre presserende Natur, skal jeg henstille, at man afventer en kort Tid, inden der tages Bestemmelse om Kendelsens Appel.

Da Sagen saaledes nu er sluttet for Fogedretten, udbeder jeg mig anvist et Beløb a Konto paa mit Salær, og da Byraadet maaske ogsaa ønsker at overveje denne Side af Sagen, skal jeg tilføje, at Sagførernes Betaling for Udførelsen af Retssager vel normalt ikke staar i noget rimeligt Forhold til det udførte Arbejdes Værdi og Størrelse, idet dette som Regel kan udføres mere lejlighedsvis, men jeg antager, at det ærede Byraad er i fuld Forstaaelse med, at dette Forhold ikke er tilstede i dette Tilfælde, ligesom jeg antager, at jeg har handlet i fuld Overensstemmelse med Byraadets Ønsker, naar jeg har ment, at man ønskede, at jeg som særlig inde i denne Sag personlig skulde udføre den helt igennem, skønt det kunde forudses, og tilfulde bekræftede sig, at den vilde lægge stort Beslag paa min Tid. Jeg skal i saa Henseende oplyse, at jeg fra 2. September d. A., da Sagen overdroges mig, og indtil Proceduren paabegyndtes ved Fogedretten,

den 2. Oktober d. A., daglig har været optaget flere Timer med Forundersøgelser og Konferencer til Sagens Forberedelse, bl. andet ogsaa ved Aastedsmøder ved Optagelse af Situationskort den 8., 13. og 19. September, men navnlig fra Procedurens Begyndelse, den 2., til Sagens Optagelse, den 18. d. M., har jeg udelukkende maattet ofre mig for denne Sag, idet Proceduren som nævnt skete ved Diktat til Fogedprotokollen og fortsattes uden anden Afbrydelse end Fogdens Udsættelser ex officio, hvilke Mellemrum derhos dels maatte benyttes til Fremskaffelse af Oplysninger, Modparten afholdt saaledes Aastedsforretning til Situationskorts Optagelse, dels til Studium af Sagen, da Proceduren trods den knappe Form ved Fogedretten til sidst kom til at omfatte ca. 150 Foliosider i Fogedprotokollen foruden alle de fremlagte Kort og Bilag, og paa ethvert Tidspunkt krævede fuldt Overblik over alt det fremkomne. I Henhold til foranstaaende udbeder jeg mig udbetalt a Konto mit Salær 2000 Kr., hvilket Beløb antageligt vil svare til et i alt Fald ikke for højt beregnet Salær for den hidtil hafte Ulejlighed«.

A a r h u s , den 31. Oktober 1905.

J o h a n P e d e r s e n .

»Undertegnede Udvalg kan i et og alt tiltræde foranstaaende Indstilling, navnlig ogsaa for saa vidt angaar Udsættelse af Appel af Fogedkendelsen, idet Aaen ved de af A/S Grundarealer ved Aarhus Aa foretagne Opfyldningsarbejder er skudt sammen paa en lang Strækning, saa at der ikke for Tiden er Udsigt til at Broen kan blive gjort tilgængelig for Færdsel. Den af Overretssagfører Johan Pedersen ønskede a Konto Betaling foreslaas bevilget«.

M a r s e l i s b o r g - o g M a r k u d v a l g e t .

Formanden bemærkede, idet han forelagde Sagen for Byraadet, at han i Dag fra Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« havde modtaget saalydende Skrivelse:

Herved undlader man ikke at meddele det høje Byraad, at Generalforsamlingen af Dags Dato vedtog følgende Resolution:

»Generalforsamlingen vedtager paa Bestyrelsens Forslag at meddele Aarhus Byraad, at til Trods for Byraadets seneste Optræden mod Aktieselskabet er man dog som hidtil villig til at træde i Forhandling med Byraadet, om dette maatte nære et Ønske derom.

Generalforsamlingen udtaler endvidere, at om man end ved Fogedkendelsen og dennes Præmisser er blevet ydermere overbevist om at kunne gennemføre den paabegyndte Vej og Broforbindelsen, saa har denne Overbevisning dog ingen Indflydelse paa Selskabets Forhandlingsvillighed«.

Foruden de øvrige Momenter i Sagen, var der jo nu ogsaa Spørgsmaalet om, hvorvidt man atter skulde optage Forhandlingerne med det paagældende Selskab. Det galdt imidlertid sikkert i første Række om at faa Grænserne mellem Østjydske Bryggeriers og Kommunens Grunde konstaterede, for at man kunde have et bestemt Grundlag for eventuelle Forhandlinger med det førstnævnte Selskab.

Johan Pedersen skulde — saaledes som Sagen nu forelaa belyst fra alle Sider — indskrænke sig til at optrække dennes Hovedlinjer. Da Spørgsmaalet om at skride ind mod det af Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« paabegyndte Broforetagende først blev rejst her i Raadet, blev det fra den ene Side hævdet, at det havde været Selska-

bets Sag at sørge for at faa Grænseforholdene til Kommunen bragt paa det rene, forinden det begyndte at bygge Broen, medens det fra anden Side gjordes gældende, at Selskabet nok havde sine Sager i Orden, idet det næppe vilde have indladt sig paa et saadant Foretagende uden at være vis paa sin Ret til de paagældende Arealer. Da imidlertid Selskabet nu engang havde været saa rask i Vendingen og var godt i Gang med at bygge Broen uden, at dets Berettigelse til at disponere over de dertil nødvendige Grunde forelaa dokumenteret, besluttede man sig til at paabegynde en Forbudssag over for Selskabet, idet man gik ud fra, at en ordinær Retssag vilde trække saa længe ud, at Broen vilde være færdig længe, forinden man kom til Ende med Sagen. Det havde jo nu ogsaa vist sig, at Forbudssagen in casu havde været det rette Middel til at fremskaffe de nødvendige Oplysninger med Hensyn til Bedømmelsen af det oftnævnte Selskabs Berettigelse til at bygge den omtalte Bro, idet man under Sagen havde faaet Kendskab til dettes Forhold til Møller Weis og Østjyske Bryggerier, noget man ganske sikkert ikke havde kunnet opnaa paa anden Maade.

Naar Fogden i sin Kendelse var kommet til det Resultat, at han ikke vilde nedlægge det af Raadet begærte Forbud mod Broens Fuldendelse, var dette — som det fremgik af Kendelsens Præmisser — nærmest støttet paa, at Spørgsmaalet om Skellet mellem Kommunens og Østjyske Bryggeriers Jorder efter Fogdens Mening først maatte være bragt paa det rene. Sagen stod herefter saaledes, at man først og fremmest maatte have Skellet mellem Kommunens og Bryggeriernes Grunde konstateret eventuelt ad retslig Vej. Efter det nu til-

vejbragte Materiale kunde en saadan Skel-Konstatering formentlig hurtig finde Sted, saa meget mere som Østjyske Bryggerier formentlig ogsaa gjerne vilde have en Ordning af Forholdene, om de end, saalænge de havde Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« paa Nakken, ikke selv vilde tage Initiativet hertil. Var saaledes det første Skridt, der nu burde foretages, dette at faa det nævnte Skelspørgsmaal bragt i Orden, idet man ikke kunde vente, ved Dom at faa Selskabet paalagt at fjerne Broen, forinden dette var sket, havde Udvalgene — hvis Indstilling var udarbejdet, inden den nu foreliggende Skrivelse fra Selskabet var fremkommet — dog ikke fundet, at der var Grund til at opsætte Begyndelsen af den Sag, der maatte anlægges mod Selskabet til Broens Fjernelse. Der var ved en Retssag saa mange Formaliteter, der først skulde iagttages, at man, inden man kom igennem dem, nok kunde have det ommeldte Skelspørgsmaal paa det rene.

Da man ved Forbudssagen fuldt ud havde opnaaet at faa Oplysning om, paa hvilke Omstændigheder Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« støttede sig, og da Forhindringen af Broens Fuldførelse og Benyttelse for Øjeblikket var mindre paatrængende, saa meget mere som Aaen for Tiden var skudt sammen paa en længere Strækning, hvorved Selskabets Vej var kommet til at ligge i en Lavning med Bakker paa bægge Sider og ikke var farbar, var der ikke nogen Anledning til nu at appellere den afsagte Kendelse.

Efterat Udvalgene havde fremsendt den foreliggende Indstilling, var der jo nu fremkommet et nyt Moment i Sagen, idet Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« havde fremsat Tilbud om fornyet Forhandling med Byraadet. Uanset dette

Tilbud forekom det ham, at man uopholdelig skulde foranledige Skellet mellem Kommunens og Østjyske Bryggeriers Grunde konstateret, hvorved man i Forbindelse med det under Forbudssagen fremkomne vilde have et godt Grundlag for en Forhandling med Selskabet. At dette nu paany tilbød Forhandling, tydede iøvrigt paa, at det selv havde den Opfattelse, at dets Stilling ikke var den bedste, ligesom den Bestemmelse i Kontrakten mellem Selskabet og Møller Weis, at den i denne ommeldte Sporforbindelse kunde nedlægges, hvis Selskabet fik anden Forbindelse med sine Arealer, tydede paa, at man havde været forberedt paa, at noget saadant kunde ske.

Nørgaard tvivlede ikke om, at Johan Pedersen selv havde troet paa Sagen, da han ellers ikke saa bestemt havde kunnet hævde, at Fogedforbudet utvivlsomt vilde blive nedlagt, men Kendelsen og dens Præmisser beviste jo tydeligt, at det ikke var den Vej, man skulde gaa. Man havde aabenbart taget fejl, og været noget for rask i Vendingen, men var det saa ikke bedre at indrømme det end at lade, som om man var helt glad for Kendelsen. Nogle Oplysninger havde man nok faaet, men dem kunde man sikkert have faaet paa en lettere, behageligere, og billigere Maade. Nu foresloges det straks at anlægge Sag, men burde man ikke være lidt forsigtig. Man kunde jo ikke føre Proces alene paa en Paastand om, at Modparten ingen Ret havde. Det som Hovedbevis for Kommunens Ret paaberaabte Udskiftningskort havde jo vist sig slet ikke at være noget Udskiftningskort, og Landinspektør Petersens Paastande stempledes jo af hans Kolleger som overordentlig dristige, saa man befandt sig paa ret usikker Grund. Da der jo imidlertid var Tvivl tilstede, burde man næppe

lade Sagen helt falde, men forinden man foretog Skridt, der kunde forvolde meget store Udgifter og medføre et stort moralsk Ansvar, burde man høre en erfaren Højesteretssagfører, om der var nogen Udsigt til at vinde Sagen, saaledes som Harald Jensen i sin Tid havde foreslaaet, og hvad der i Virkeligheden hele Tiden havde været Forudsætningen. Derfor var der jo intet til Hinder for, at man forsøgte paany at forhandle med Selskabet.

Sabroe forekom det, at man ved yderligere at forhandle denne Sag for aabne Døre svækkede sin Stilling overfor det oftnævnte Selskab, idet man derved — om man saa maatte sige — lagde alle Kortene paa Bordet. Han skulde derfor foreslaa, at man henviste Sagen til videre Behandling for lukkede Døre.

Nørgaard betonedede, at hans Udtalelser kun indeholdt Uddrag af den foreliggende Kendelse, der var et offentligt Aktstykke tilgængeligt for alle; hvad han havde anført, kunde saaledes ikke paa nogen Maade have svækket Raadets Stilling. Iøvrigt var han enig med den foregaaende Taler i, at Sagen ikke egnede sig til at forhandles for aabne Døre, og han vilde saaledes have udtalt sig noget udførligere, hvis Sagen havde været til Behandling i et lukket Møde.

Johan Pedersen kunde ikke tænke sig, at det i mindste Maade kunde skade Sagen, at man forhandlede den offentligt. Han for sit Vedkommende vilde i hvert Tilfælde ikke have udtalt sig anderledes end sket, selv om det havde været for lukkede Døre.

Formanden havde, da der var talt og skrevet saa meget om Sagen, og Udvalgene ønskede Sagen behandlet offentlig, ikke næret nogen Betænkelse ved at sætte den paa Dagsordenen for

Mødet for aabne Døre. Forholdet var jo iøvrigt ogsaa dette, at flere af Interessenterne i det ommeldte Selskab var Medlemmer af Byraadet.

Sabroe gik ud fra, at de i Sagen interesserede Medlemmer af Raadet af sig selv vilde forlade et Møde for lukkede Døre, hvor denne var til Forhandling.

Det vedtoges at fortsætte Sagens Behandling for aabne Døre.

Filtenborg fandt, at den ommeldte Fogedkendelses Præmisser var gunstige for Kommunen, og han nærede ingen Tvivl om, at en eventuel Retssag kunde vindes. Det eneste eksisterende Kort viste, at Kommunen havde Ret til det omstridte Grundstykke. Han var ikke enig med Nørgaard i dennes Betragtning af Landinspektør Petersens Paastande; man kunde i hvert Tilfælde med samme Ret betegne det, der af den paa den anden Side optraadte Landinspektør, Poulsen, var anbragt, som temmelig dristigt. Naar Aabykonsortiet nu atter havde tilbudt Forhandling, burde man efter hans Mening tage mod dette Tilbud; derimod var der ingen Grund for Byraadet til nu at henvende sig til nogen Højesteretssagfører. Man havde overgivet Sagen til en Sagfører, der maatte varetage Kommunens Interesser, og ønskede han at høre en Højesteretssagførers Mening om Sagen, maatte det være ham, der eventuelt efter Forhandling med Formanden, foretog et saadant Skridt.

Johan Pedersen skulde gøre gældende, at det var Aktieselskabet, der ved sin hurtige Handlemaade havde tvunget Byraadet til at gaa energisk til Værks. Han havde iøvrigt aldrig bestemt hævdet, at Fogedforbudet utvivlsomt vilde blive nedlagt, selv om han efterhaanden som Proceduren for Fogedretten skred frem, ikke var i Tvivl om,

at Kommunen i Realiteten havde Ret, og det tvivlede han heller ikke om nu. Aktieselskabet havde i Virkeligheden intet som helst at støtte sig til uden det dette meddelte Samtykke fra Amdsraadet. Efter en under Fogedsagen fremkommen Skrivelse fra Amtmanden var dette Samtykke imidlertid kun givet af Amdsraadet som Vandløbsautoritet, og betød saaledes intet med Hensyn til Afgørelsen af Spørgsmaalet om Ejendomsretten over det paagældende Grundstykke. Fra Østjyske Bryggerier havde Selskabet ikke heller faaet nogen Tilladelse til Opførelse af Broen. Naturligvis kunde det være godt at være forsigtig, men de ønskede og nu fremkomne Oplysninger havde man ikke kunnet fremtvinge paa anden Maade end sket. Han skulde, da Landinspektør Petersens Udtalelse i Sagen var blevet fremdraget, bemærke, at Modparten selv havde erkendt, at dennes Maal sikkert var rigtige, saa hans Paastande kunde vel nok forsvares. Naar der var fremkommet Henstilling om at indhente en Udtalelse fra en Højesteretssagfører, maatte han hertil bemærke, at det forekom ham, at der ikke paa nærværende Tidspunkt var Anledning til at foretage et saadant Skridt. Hvis Taleren skulde fortsætte Sagen, vilde han finde sig berettiget til efter Konference med Formanden at henvende sig til en Højesteretssagfører, naar han ansaa det for ønskeligt, men Skelforholdet mellem Kommunens og Østjyske Bryggeriers Grunde maatte i hvert Tilfælde være ordnet, forinden man med noget Udbytte kunde foretage en saadan Henvendelse.

Mikael Johansen ansaa det ubetinget for korrekt at forhandle denne Sag for aabne Døre. Det var en Sag, som havde vakt megen Opsigt blandt Byens Borgere, og som de havde Krav paa at blive bekendt med. Det kunde sikkert ikke skade

Sagen, at den behandledes offentligt, og Nørgaard vilde formentlig være den eneste, der i denne ikke vilde udtale sig paa samme Maade for aabne som for lukkede Døre. Hvad selve Sagen angik, vilde han anbefale at følge Udvalgenes Indstilling, og eventuelt at genoptage Forhandlingerne med Aaby-konsortiet.

Nørgaard vilde ikke i og for sig have udtalt sig anderledes, hvis Sagen ikke havde været behandlet offentligt, men han vilde muligvis noget udførligere have omtalt en Del af den Argumentation, der var benyttet af dem, der forsvarede den hidtil anvendte og nu foreslaaede Fremgangsmaade, og som han ikke kunde tiltræde. Han maatte iøvrigt fastholde, at Johan Pedersen udtrykkelig havde hævdet, at Sagen var saa klar, at Forbudssagen kunde gennemføres. Naar man havde bebrejdet ham hans Udtalelse om Landinspektør Pedersen, skulde han gøre opmærksom paa, at han kun havde citeret, hvad dennes Kolleger havde sagt om hans Paastande i Sagen. Vilde man ikke henvende sig til en Højesteretssagfører, burde i hvert Tilfælde Medlemmerne have Lejlighed til at sætte sig ordentlig ind i Sagen, hvad de hidtil ikke havde haft. Han skulde endelig atter fremhæve, at naar en Kommune kastede sig ud i en Proces, kunde man forlange, at den havde et bedre Grundlag herfor, end man hidtil havde haft i denne Sag, der for meget havde svævet i Luften.

Johan Pedersen hævdede, at Nørgaard, naar han paastod, at Taleren paa Forhaand havde erklæret, at Forbudet vilde blive nedlagt, gjorde sig skyldig i en Misforstaaelse. Som allerede ofte gentaget kunde man ikke paa anden Maade faa frem, hvilke Omstændigheder Aaby Konsortiet

støttede sig til, og af den Grund gik man til Forbudssagen, men da man ingen Oplysninger kunde faa fra Konsortiet godvilligt, kunde man ikke iforvejen vide, om det mulig var i sin gode Ret. — Naar Nørgaard beklagede sig over, at Raadets Medlemmer ikke havde haft Lejlighed til at sætte sig ind i Sagen, forekom det ham, at Udvalgene snarest fortjente Tak for den Hurtighed, hvormed de havde fremmet den.

Jacob Jensen vidste ikke rettere end, at man i sin Tid havde været enige om, at en Forbudssag var den eneste Vej, ad hvilken de nu foreliggende Oplysninger kunde fremskaffes. Naar Konsortiet havde været saa forsigtigt og tilbageholdende, var det sikkert i Følelsen af ikke at have fast Grund under Fødderne. I hvert Tilfælde maatte man jo have Skelforholdet mellem Kommunen og østjyske Bryggeriers Grunde ordnet, og forsaavidt kunde man altsaa godt følge den foreliggende Indstilling. Kunde der iøvrigt opnaaes en fredelig Ordning af Forholdet til Aaby Konsortiet, saa han det gerne.

Formanden kunde slutte sig til den foreliggende Indstilling, idet han ogsaa var af den Mening, at man hurtigst muligt skulde have Grænserne mellem Kommunens og østjyske Bryggeriers Grunde konstaterede eventuelt ad retslig Vej. Saalænge man kun stod overfor et Søgmaal i første Instans, kunde han ikke skønne, at der var nogen egentlig Grund til at henvende sig til en Højesteretssagfører; noget andet vilde det være, hvis det drejede sig om Appel til Overretten eller Højesteret.

Thomson anbefalede, at følge Udvalgenes Indstilling; det var jo ganske nødvendigt, at man fik Forholdet til østjyske Bryggerier bragt paa

det rene. Nogen Grund til paa Sagens nuværende Standpunkt at henvende sig til en Højsteretssagfører, var der absolut ikke. Han skulde iøvrigt protestere mod Nørgaards ugrundede, nedsættende Omtale af Landinspektør Petersens Erklæring i Sagen. Man burde ikke paa den Maade kritisere en Mand, der ikke selv var tilstede og kunde forsvare sig. Skulde endelig de forskellige Landinspektørers Udtalelser i Sagen omtales, kunde man med langt større Ret hævde, at Landinspektør Poulsens Paastande var fremsat paa et temmelig løst Grundlag.

Johan Pedersen skulde gøre opmærksom paa, at Landinspektørerne kun kunde betragtes som et rent automatisk Apparat til Brug for Parterne, og kun havde haft til Opgave i Marken at afsætte de af disse paa pegede Punkter. I det givne Tilfælde havde det drejet sig om at bestemme hvor Midtstrømslinjen i Aaen skulde gaa, og herom kunde der jo nok være Uenighed mellem de forskellige Landinspektører.

Laursen vilde, da han tidligere havde rejst Spørgsmaalet om en eventuel Henvendelse til en Højsteretssagfører, udtrykkelig fremhæve, at han stadig var gaaet ud fra, at det først burde ske, naar man havde tilvejebragt det fornødne Materiale til Bedømmelse af Sagen, og hertil hørte efter hans Mening, at Skelforholdet mellem Kommunens og østjyske Bryggeriers Grunde var ordnet.

Udvalgenes Indstilling tiltraadtes.

5. (J. Nr. 324—1905). Der forelaa Besværing fra Baadeudlejer S. Pedersen og
6. (J. Nr. 325—1905). Lejeren af »Fiskehuset«, A. Gerker, over, at de af Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa« paabegyndte Opfyldningsarbejde Vest for **Aaen** har bevirket, at Aaen paa en

længere Strækning langs med Marseliborg Grund er skudt sammen, saaledes at Baadfarten paa Aaen for Tiden er fuldstændig stoppet.

Johan Pedersen skulde paa Marselisborg Udvalgets Vegne udtale, at dette oprindeligt havde tænkt at foreslaa, at Raadet i Anledning af de foreliggende Andragender henvendte sig til Aarhus Amdsraad som den Vandløbsautoritet, hvorunder Aarhus Aa sorterede, og at der toges Forbehold overfor det paagældende Aktieselskab om Erstatning, forsaavidt der maatte paaføres Kommunen og dens Lejere Tab ved det ommeldte Forhold. Da der jo nu imidlertid atter var blevet Tale om at optage Forhandling med Selskabet, vilde det vel være rettest foreløbig at lade Andragenderne bero og først se, hvad der kom ud af Forhandlingerne, inden man henvendte sig til Amdsraadet.

Sabroe kunde oplyse, at der fra forskellige Lodsejere langs Aaen vilde blive klaget til Amdsraadet over Ulemper, der var paaført dem ved Opstemning af Aaen foranlediget ved det ommeldte Selskabs Opfyldningsarbejder.

Det vedtoges at henvise Andragenderne til det Udvalg, der i det følgende Møde for lukkede Døre vil være at nedsætte til at forhandle med Aktieselskabet »Grundarealer ved Aarhus Aa«.

7. (J. Nr. 318—1905). Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at antage den af Havebrugskonsulent Riedel udarbejdede Plan for **Beplantning af Dalgas Avenuen** med Naaletræer, Stauder, Roser m. m. til en Bekostning af 1833 Kr. 47 Øre indbefattet det 1. Aars Pleje.

Filtenborg skulde ikke modsætte sig det foreliggende Forslag til Beplantning af Avenuen, selv om det forekom ham at være temmelig kostbart. Da det ikke fremgik af Forslaget, hvorvidt

det var paatænkt at sætte Hegn om Plantningerne, vilde han spørge Udvalget, om man ikke var betænkt herpaa.

Vestesen meddelte, at det var Udvalgets Mening, at der om Anlægget skulde sættes en Række Stenpæle forbundne med Jernkæder. Forsaavidt Raadet bifaldt den foreliggende Plan, havde man tænkt sig at udbyde Arbejdet offentligt i Henhold til denne.

Marthin Hansen forekom det, at den udarbejdede Plan var særdeles tiltalende, og han kunde for sit Vedkommende ikke skønne, at Forslaget var for dyrt. Kunde man tilstrækkeligt beskytte Plantningerne ved det foreslaaede Hegn, vilde det sikkert være det kønneste.

Jul. Andersen var ligeledes af den Mening, at Anlægget som foreslaaet nok kunde blive kønt, men han var efter de Erfaringer, han hidtil havde gjort, ganske overbevist om, at det, hvis man vilde have nogen Fornøjelse af, hvad man plantede derude, var nødvendigt, i hvert Tilfælde indtil Træer og Buske voksede til, at sætte nogenlunde solidt 5 à 6 Kvarter højt Hegn om dem.

Filtenborg kunde ikke anse det af Udvalget foreslaaede Hegn for tilstrækkeligt, og vilde anbefale, at det toges under Overvejelse at opsætte et, der bedre kunde beskytte Plantningerne.

Thomsen havde nærmest tænkt sig, at man kun havde behøvet at anlægge Plæner derude med enkelte Blomsterbede, men det foreslaade kunde maaske nok blive kønt, og han vilde ikke gaa mod Forslaget. Det forekom ham dog ikke, man skulde sætte et større Hegn om Anlægget, hvilket vilde skæmme dette.

Nørgaard vilde holde paa, at man satte et ordentligt Hegn derude, da man næppe ellers kunde vente at have Blomsterne i Fred.

Sabroe var tilbøjelig til at tro, at man gjorde for meget ud af den Frygt, man nærede for den Ødelæggelseslyst, der skulde besjæle navnlig den yngre Del af Befolkningen her i Byen. I mange svenske Byer f. Eks. fandtes der nydelige offentlige Anlæg, der uden at være omgivet af Hegn kunde bevares ubeskadigede. Man burde ubetinget se at komme saa vidt her i Landet, at det gik ind i den almindelige Bevidsthed, at Publikum selv burde og skulde vaage over Freden i de offentlige Anlæg. Der var her en Opgave for Lærerne, der burde benytte Lejligheden til en Gang imellem at tage Skolebørnene med ud i Skoven og søge at bibringe dem Kærlighed til Naturen, men der gjordes i den Henseende alt for lidt for Ungdommen, og derfor voksede der saa mange daarlige Elementer op.

Jacob Jensen forstod særdeles vel, at Jul. Andersen, efter de Erfaringer denne som Formand for Forskønnelsesudvalget havde gjort, nærede Betænkeligheder ved at lade Anlægget uindhegnet. Han troede dog, man burde forsøge det. Ved Ingerslevsplads havde det saaledes vist sig, at man uden Indhegning kunde have Plænerne i Fred. Til Sabroe skulde han bemærke, at efter Skoleplanen paahvilede det Lærerne af og til at foretage Udflugter til Skovene med deres Elever, noget der ogsaa fandt Sted.

Laursen advarede mod at give Lærerne Skylden for alle de Fejl, der kunde findes hos den opvoksende Ungdom. Det maatte i første Række paahvile Forældrene at indskærpe deres Børn Kærlighed til Blomster og Planter.

Vestesen skulde paa Udvalgets Vegne yderligere tilføje, at man vel havde været noget bange for, at Publikum ikke skulde vise tilbørlig Næn-

somhed overfor Blomster og Planter, men i Betragtning af, at Avenuen var en Del befærdet, havde man dog ment, at der vilde være tilstrækkeligt Tilsyn med Anlæget. Iøvrigt skulde han bemærke, at man — saavidt ham bekendt — allerede var i Gang med at lave Stenene til Hegnet.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

8. (J. Nr. 302—1905). Fra Marselisborgudvalget forelaa Indstilling om Approbation paa et nærmere betegnet **Vejanlæg** paa det til Villagrunde bestemte Areal mellem Holmevejen, Villavejen og det til Prins Christian forpagtede Areal.

Johan Pedersen bemærkede, at da der havde meldt sig en Køber til en Parcel af 15—1600 □ Alens Størrelse ved Holmevejen i det nederste Hjørne af Arealet, vilde Udvalget indstille, at det bemyndigedes til i paakommende Tilfælde at sælge Villaparceller paa det her omhandlede Areal — undtagen langs Villavejen — af mindre Størrelse end 2000 □ Alen, hvilket hidtil havde været gældende Minimum.

Nørgaard vilde bestemt fraraade, at man solgte Grunde af mindre Størrelse end 2000 □ Alen, naar man i det hele taget ønskede Villabebyggelse paa det ommeldte Areal. Iøvrigt kunde han godt tiltræde Planen. Han kunde i denne Forbindelse oplyse, at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde under Overvejelse at fremkomme med Forslag til Tilvejebringelse af et Villakvarter Syd for Artillerikasernen, hvor Grunde vilde kunne faaes til rimelige Priser.

Jacob Jensen kunde ganske slutte sig til den foregaaende Taler, hvad den foreliggende Sag angik.

Mikael Johansen var ligeledes enig med Nørgaard.

Johan Pedersen skulde paa Udvalgets Vegne erklære, at dette ikke absolut vilde fastholde sit Forslag om i enkelte Tilfælde at sælge Grunde af mindre Størrelse end 2000 □ Alen, naar der ikke i Raadet var Stemning derfor.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes, idet det dog fastholdes, at der ikke sælges Villagrunde paa det ommeldte Terræn af mindre Areal end 2000 □ Alen.

9. (J. Nr. 315—1905). Den fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse foreliggende Indstilling angaaende Anlæg af de yderste **Gader** fra Øst til Vest mellem den projekterede Ringgade og Odensegade tiltraadtes.
10. (J. Nr. 79—1905). Efter derom foreliggende Indstilling fra Brolægningsudvalget vedtoges det, at der optages Forhandling med **Dagrenovations-entreprenørerne** paa det af dem foreslaaede Grundlag, idet Kontrakten med dem forlænges til 1. Mai 1907 med Forpligtelse for dem til uden ekstra Vederlag at bortføre alle kasserede Brugsgenstande fra Ejendommene i Byen.
11. (J. Nr. 301—1905). Det fra Udvalget for Afholdelse af Foredrag for Arbejdere modtagne Andragende om at maatte benytte Raadhussalen i Tiden fra November d. A. til Udgangen af Marts n. A. bevilgedes paa sædvanlige Vilkaar.
12. (J. Nr. 22—1905). Der forelaa Udkast til Købekontrakt med Grosserer Filtenborg angaaende et Areal af 2342 □ Alen til Sammenlægning med hans **Villaparcels** ved Strandvejen.

Johan Pedersen gjorde opmærksom paa, at der mellem den ommeldte Parcel og Skoven endnu var et mindre beplantet Grundstykke tilbage. Det var Udvalgets Mening, at dette ikke skulde

sælges, idet man ønskede at bevare Indgangen til Skoven som Skovindgang.

Det foreliggende Udkast godkendtes.

13. (J. Nr. 306—1903). Til Forhandling forelaa paany Spørgsmaalet om de **nordre Bydeles Vandforsyning.**

I. Fra Stadsingeniøren var af Vandværksudvalget indhentet følgende Erklæring i Sagen:

»I Henhold til det ærede Udvalgs Beslutning i Mødet den 17. dennes har jeg undersøgt, hvorledes Udgifterne ved Vandforsyning til de nordre Bydele og Christiansbjerg ville stille sig, naar den stillede Opgave indskrænkes til kun at omfatte ca. 3000 Mennesker.

Som de Arealer, der maa tages i Betragtning, frembyder sig naturlig

- 1) selve Christiansbjerg med ca. 800 Indbyggere.
- 2) den Del af »Catrinebjerg«, som har sit Gade- og Kloaknet i Orden (ca. 10 Tdr. Land) ca. 1500 Indbyggere (Matr. Nr. 95 og 66).
- 3) Der vil endvidere kunne finde en Bebyggelse Sted paa de ved Randers Landevej liggende Lodder Nr. 53, 59 og 56, som ere de Lodder, paa hvilke der i de nærmeste Aar er Sandsynlighed for Bebyggelse.

Det Antal Aar, der vil medgaa inden der er Sandsynlighed for, at Folkemængden vil have naaet Tallet 3000, findes af Ligningen

$$53000 (1 + 0,025) x = 3000 + (3000 - 800)^{10/3},$$

hvoraf $x = 5,24$ Aar.

Her er regnet med en jævn stigende Tilvækst af Folkemængden; men da Tilvæksten foregaar i Spring, og Byen for Tiden befinder sig i en Periode, hvor Udviklingen er noget langsom, er der nogen Sandsynlighed for, at det vil vare længere end ovenfor angivet, inden den

angivne Folkemængde af 3000 Indbyggere vil være naaet.

Regner man at skulle forsyne 3000 Mennesker, maa man paaregne som Maximum et Forbrug af 4000 Tdr. Vand i Døgnet. Maximum pr. Time bliver 6 % heraf eller 240 Tdr., hvilket giver 0,3 Kubikf. pr. Sekund.

Under Henvisning til medfølgende Plan V, som viser et Kort over Byens Markjorder, skal jeg tillade mig at foreslaa følgende Arrangement:

- I. Der lægges en Pumpestation paa det nordøstre Hjørne af den Kommunen tilhørende Grund Nr. 59 ved Randers Landevej.
- II. Den i Sommer lagte 4 " Ledning i Randers Landevej fortsættes som vist med rød Linie paa Planen.
- III. Der opføres et Vandtaarn.

ad I. Pumpestationen.

Der anbringes en Pumpebrønd, som ved en kort 4 " Ledning sættes i Forbindelse med Ledningen i Randers Landevej. Forbindelsesledningen lukkes med en Svømmerhane.

Der opføres et Maskin- og Pumpehus, af Størrelse ca. 10 Al. $\times$ 20 Al., hvori anbringes en 10 Hestes Dieselmotor med tilhørende Pumpe. Pumpestationen anbringes paa Kote 173 '. Med det Tryk som haves til Raadighed fra den høje Beholder, der ligger i Kote + 210, vil da den 4 " Ledning i Randers Landevej akkurat kunne føre den ønskede Vandmængde til Pumpebrønden.

ad II. Det blev vedtaget i Sommer af Byraadet at lægge en Ledning op til Christiansbjerg og opstille en Vandpost. Der blev i Henhold til denne Beslutning lagt den i Randers Landevej med blaa Linie viste 4 " Vandledning.

Det foreslaas nu at fortsætte den som vist med rød Linie op til Vandtaarnet.

ad III. Vandtaarnet foreslaas opført paa Ejendommen »Højvangs« Grund paa Terrænkoten + 260,0. Lægges Taarnets Bund i Kotten + 280,0, vil man kunne forsyne selv de højst liggende Dele af de med Gader forsynede Arealer af Matr. Nr. 66 og 95, idet disse Arealer ligge i Kotten + 220.

Taarnet gøres saa stort, at det kun undtagelsesvis vil være nødvendigt at pumpe mere end 12 Timer. Dets Rumfang ansættes derfor til 1000 Tdr. = 140 Kubikmeter.

Omkostningerne ved de nævnte Foranstaltninger, ved hvilke man vil have et Værk, der for de nærmeste Aar vil tilfredsstille Vandforsyningen til de højstliggende Arealer, der ville blive først bebyggede, vil stille sig saaledes:

1 Pumpebrønd med Svømmerhane .	500	Kr.
1 Maskinhus, 10 Al. $\times$ 20 Al.	2000	»
Indhegning, Materialskur, Kloak m. m.	1000	»
1 Stk. 10 Hestes Dieselmotor	7000	»
1 » Pumpe med Remtræk	1000	»
2600 løb. Fod 4 " Ledning à 2,00 ..	5200	»
1 Vandtaarn til 140 Kbm.	11000	»
Arealerhvervelse: 500 Kvdr. Al. à 1,00	500	»
Uforudsete Udgifter.....	1800	»
		Ialt 30000 Kr.

De aarlige Udgifter blive følgende:

Forrentning og Amortisation:

5 $\frac{1}{2}$ % af 30000 Kr.....	1650	Kr.
Lønning til en Maskinist.....	1500	»
Petroleum, Olie, Tvist m. m.	400	»
Reparationer, uforudsete Udgifter....	200	»
		Ialt 3750 Kr.

Idet der nu efter Befolkningens Størrelse oppe paa Christiansbjerg kan forventes et Vandforbrug af ca. 200,000 Tdr. aarlig, saafremt alle Ejendomme tegne sig for Vandindlæg, vil det ses, at 100 Tdr. Vand staa i 187 Øre.

Til de nævnte Udgifter kommer endvidere Udgiften til Vandledninger

i Bøgegade:

240 løb. Fod 3" Ledning à 1,00 240,00 Kr.

i Skovvangsvej:

800 løb. Fod 3" Ledning à 1,00 800,00 »

i Tjørnegade:

200 løb. Fod 3" Ledning à 1,00 200,00 »

i Egegade:

320 løb. Fod 3" Ledning à 1,00 320,00 »

i Elmegade:

500 løb. Fod 3" Ledning à 1,00 500,00 »

2060,00 Kr.

Behandles Gaderne paa Christiansbjerg som andre private Gader, hvor Grundejerne til Vandledninger i Gaderne maa betale 1 Kr. pr. løb. Fod Facade, saa vil den sidstnævnte Udgift blive dækket.

Det Areal, der vil kunne blive forsynet fra den ny Pumpestation, er paa Planen indrammet med en rød skygget Linie. Den udenfor denne Linie liggende Del af Lod Nr. 56 samt Lod Nr. 59 (Villadsens Legatboliger) kan tildels forsynes fra det nuværende høje Tryk«.

II. Af Frabrikant Vestesen, hvormed Udvalget i den foreliggende Sag var blevet suppleret, var afgivet saalydende Indstilling:

»I det foreliggende Arbejde har Vandværksudvalget ladet Stadsingeniøren foretage en indgaaende Undersøgelse af hele Kathrinebjergkvarterets fremtidige Vandforsyning under fuld

Bebyggelse for at komme til Kundskab om, hvorvidt det vilde være økonomisk rigtigt at lægge hele den kommende Befolkningensmængde i dette Kvarter til Grund for Planlægningen af den i Øjeblikket stillede Opgave.

Overslaget l a viser, at Bekostningen derved vilde andrage ca. 500,000 Kr.

Udvalget har da været fuldkommen enig om, at der ikke kan være Tale om at dimensionere hverken Rørledninger, Maskiner eller Vandtaarn efter at kunne tilfredsstille hele den Befolkningensmængde, som vil kunne finde Plads paa det foreliggende Terræn.

Man har da anstillet Beregninger over den sandsynlige aarlige Befolkningstilvækst paa Christiansbjerg, Bilag II Side 9, og er her gaaet ud fra, at det Antal Indbyggere, hvormed Aarhus aarlig vokser, vil fordele sig med Halvdelen i den gamle By og paa Marselisborg, og at der af den resterende Halvdel vil falde $\frac{2}{10}$ paa det Areal, der forsynes fra den nuværende høje Beholder, medens $\frac{3}{10}$ er supponeret at ville falde paa det Areal, hvis Vandforsyning det drejer sig om i Øjeblikket at projektere. Denne Antagelse fører til det Resultat, at det hele Areal, ca. 385 Tdr. Land, vil være bebygget om ca. 55 Aar, samt at der sandsynligvis vil være et Indbyggertal af 15,500 om ca. 26. Aar, og det er da dette sidste Indbyggerantal, man baserer Forslaget paa, idet man anser et Tidsrum af 26 Aar for et passende Aaremaal at beregne Værkets nuværende Størrelse efter.

For Tiden er imidlertid Antallet af Indbyggere paa Christiansbjerg ca. 800, og dette Antal er ikke undergaaet synderlig Forandring i en lang Aarrække. Ganske vist vil der være Ud-

sigt til, at der kan komme nogen Bevægelse i Bebyggelsen, naar der kommer rationel Vandforsyning, men en Beregning af den sandsynlige Befolkningsstilvækst vil dog mangle ethvert Holdpunkt, dertil kommer, at Befolkningsstilvæksten i Aarhus næppe vil være saa stor som antaget — $2\frac{1}{2}$ % pr. Aar. — Ved Forslaget til Indførelse af Vandklosetter regnedes med $1\frac{1}{2}$ % aarlig Befolkningsstilvækst.

Det foreliggende Forslag gaar altsaa ud paa at indrette et Vandværk paa 1000 Tdr. pr. Time eller ca. 17,000 Tdr. pr. Døgn med en Bekostning af ca. Kr. 167,000,00, foruden Rørlægning i Gaderne paa Christiansbjerg, hvilken Bekoster kalkuleret til Kr. 10,000,00.

Driften af dette Anlæg vil medføre en aarlig Udgift, der er beregnet som følger :

$5\frac{1}{2}$ % af Kr. 177,000,00	Kr. 9735,00
Kul, Smørelse, Belysning m. m. »	1100,00
	Kr. 10835,00

Indtægten af Anlægget vil efter Beregningen i Stadsingeniørens Skrivelse af ³⁰/₁₁ 1904, naar Vandet betales efter Maaler à 2 Kr. pr. 1000 Tdr., blive ca. Kr. 2000,00 aarlig, saaledes at Underskudet i gunstigste Tilfælde vil blive ca. Kr. 9000,00 pr. Aar.

Der vil derfor være al Anledning til at forsøge Opgaven løst ved et mindre Anlæg, som kan bringe Anlægssummen ned.

I den Anledning har jeg anmodet Stadsingeniøren om at fremkomme med Overslag over et Anlæg paa 500 Tdr. Vand pr. Time. Et saadant Anlæg vil give ca. 8000 Tdr. Vand pr. Døgn, forinden det bliver nødvendigt at foretage Udvidelser.

Bekostningen vil ifølge Stadsingeniørens Skrivelse af 27/9 1905 være:

11,000 løb. Fod 7"	Ledning à 2,60	Kr.	28600,00
15 Stk. Skydehaner	à 60,00	»	900,00
1 Stk. Maskine og Pumpe for 500			
Tdr. pr. Time eller 40 HK.	..	»	30000,00
Vandtaarn til 200 Kbm.		»	30000,00
Byggearbejder paa Vandværket	.	»	6000,00
Uforudsete Udgifter		»	9500,00
			Kr. 105000,00

Lægger man Ledningen af 9" Rør, vil den kunne føre 1000 Tdr. pr. Time. Merbekostningen derved vil være ifølge Stadsingeniørens Skrivelse ad 4

Kr. 45,000 ÷ 29,500		»	15500,00
			Kr. 120500,00

Hvor længe et saadant Anlæg vil kunne slaa til, vil det ikke være muligt at have nogen begrundet Mening om, men under Hensyn til Christiansbjergs nuværende Befolknings Størrelse, maa man antage, at der vil hengaa lang Tid.

Ser man hen til Udviklingen af Vandforsyningen fra den nuværende høje Beholder, der anlagdes for ca. 18 Aar siden, da har det gennemsnitlige Vandforbrug pr. 1904 kun været 7000 Tdr. pr. Døgn, og Maximumforbruget i de to Maaneder af Aaret, hvor der bruges mest, har for indeværende Aar været:

Juni Maaned 8547 Tdr. pr. Døgn.

Juli — 7515 » » —

Dette Kvarter har altsaa brugt 18 Aar om at naa til et Vandforbrug af Størrelse som ovenfor foreslaaet for Christiansbjerg, og det maa dertil erindres, at i Aarenes Løb er der lagt flere Kvarterer fra den gamle Bydel ind under Vandfor-

syningen fra denne Beholder, hvorved Forbruget altsaa er steget stærkere end med den stedfundne Befolkningstilvækst.

I Løbet af en saadan Aarrække vil man have Materiale til at kunne beregne Befolkningstilvæksten paa Christiansbjerg med Erfaringen som Basis, og man vil derefter kunne planlægge Udvidelsen til den Tid med de faktiske Forhold som Grundlag.

Hvad angaar Spørgsmaalet om at nøjes med 1 Maskine, da maa det erindres, at der med en Pumpeevne af 500 Tdr. pr. Time kun skal pumpes i 2 Timer i Døgnet for at forsyne Christiansbjergs nuværende Befolkning, og at Vandtaarnets Beholder er saa stor, at den stedse kan vedligeholde Vandmængden et helt Døgn uden Pumpning. Det maa derfor anses for overflødigt at anlægge 2 Maskiner, naar man straks tager en Maskine med en Ydeevne af 500 Tdr. pr. Time.

Efter Stadsingeniørens Forslag af $27/9$ 05, ad 4, vil der kun været sparet Kr. 10,500,00 ved at tage en Maskine af den halve Størrelse.

Ved at gøre Ledningen 9" i Stedet for 7" vil man opnaa at kunne oppumpe 1000 Tdr. pr. Døgn uden at overskride den normale Hastighed af 3 Fod pr. Sekund i Rørerne og vil altsaa i en uoverskuelig Tid ikke behøve at forstørre Ledningen. —

Af den af Vandværksudvalget foranledigede Undersøgelse af Vandværket godtgøres det, at det nuværende Kedelanlæg er rigelig stort til den nuværende Drift, og at det kan levere den fornødne Damp til Oppumpning af 1000 Tdr. til Christiansbjerg.

Det anbefales derfor at bevilge et Beløb, stort Kr. 120,500, 00 til Christiansbjergs Vand-

forsyning, med Pumpestation paa det eksisterende Vandværk og med Vandtaarn paa 200 Kubikmeter paa Christiansbjerg, samt det fornødne Beløb, 10,000 Kr. til Fordelingsledninger paa selve Christiansbjerg.

Endvidere stilles der Forslag om, at Vandet betales udelukkende efter Maaler, og at Prisen sættes i Forhold til den Bekostning, der er forbunden med Oppumpningen til det høje Tryk med Prisen for Vand fra den nuværende lave Beholder som Udgangspunkt.

Af Stadsingeniørens Undersøgelse fremgaar det, at Maskinerne ikke arbejde med lige god Økonomi, idet de ny Maskiner til den lave Beholder levere 1 Hestekraft pr. ca. 18 Ø Damp pr. Time, medens der af de gamle Maskiner til den høje Beholder forbruges ca. 34 Ø Damp pr. Hestekraft pr. Time. — Endvidere fremgaar det, at Kedlerne ere gamle og gaa med lavt Tryk. Der vil altsaa kunne opnaas betydelig Besparelse i Driften ved at gaa over til nyt Materiel, og det kan derfor have Interesse at faa at vide, hvorlænge de nuværende Pumpeværker vil kunne forsyne Aarhus.

Af Stadsingeniørens Skrivelse af 27/9 1905 fremgaar det

- 1) at Maskinerne til den lave Beholder have tilstrækkelig Størrelse for ca. 10 Aar.
- 2) at Maskinerne til den nuværende høje Beholder kan forsyne sit Kvarter i ca. 20 Aar.

Om 10 Aar vil der altsaa mulig forestaa en større Udvidelse af Maskinanlægget. Kedelanlægget vil da have udtjent, idet de nuværende Kedler ikke ville kunne strække til mere. Der vil da være Lejlighed til at anskaffe Kedler med højere Tryk og at indføre saadanne Forbedringer, som

vil tilvejebringe en betydelig aarlig Besparelse i Driften«.

Thomsen skulde, idet han paa Udvalgets Vegne forelagde Sagen for Raadet, med Hensyn til dens Forhistorie henvise til den af ham i Mødet den 8. December f. A. givne Rodegørelse og udførlige Gennemgang af de forskellige Projekter, der den Gang vare tilvejebragte, og nu kun nævne, hvad der efter dette Møde var passeret i Sagen.

Som det vilde erindres, havde Udvalget i det nævnte Møde særlig ment at kunne anbefale det som Nr. 2 betegnede Forslag, men man havde dog ikke været blind for, at Raadets Medlemmer sandsynligvis vilde være noget betænkelige ved at gaa med til den betydelige Udgift, 300,500 Kr., som det var anslaaet at ville koste. Kort forinden Mødet den 8. December f. A. havde Taleleren i den Anledning paany løselig konfereret med Stadsingeniøren om Sagen, hvorefter han havde faaet den Opfattelse, at Omkostningerne ved den Plan, som Udvalget ansaa for den bedste, kunde reduceres betydeligt, formentlig til 170,000 Kr. Da det derefter havde vist sig, at der i Raadet var Stemning for at lade Muligheden for at bringe Udgifterne ved den foreslaaede Plan ned nærmere undersøge, blev Sagen sendt tilbage til Udvalget, der samtidig blev suppleret med Fabrikant Vestesen. Efter at man nu atter havde haft Lejlighed til i Udvalget at overveje Sagen, var der indenfor dette opstaaet den Tanke, at det muligt vilde være rigtigere for Øjeblikket at indskrænke sig til et foreløbigt mindre Anlæg, der kunde forsyne ca. 3000 Mennesker med Vand, da man ikke havde nogen Erfaring med Hensyn til, hvor hurtigt Indbyggerantallet i de ommeldte Bydele vilde vokse. Man havde derefter ladet Stads-

ingeniøren udarbejde det nu fremlagte Forslag til et saadant Anlæg, der vilde koste ca. 30,000 Kr. Besluttede man sig til at gennemføre denne sidst fremkomne Plan, vilde man derigennem faa et Anlæg, der formentlig i en Aarrække vilde være tilstrækkeligt til at forsyne de omhandlede Kvarterer med Vand, men selv om det i Løbet af nogle Aar skulde vise sig ikke at være fyldestgørende, havde dette i og for sig mindre at sige, idet det kunde forrente og amortisere sig selv, og Kommunen intet behøvede at tilskyde til det. Hr. Vestesen havde imidlertid ikke ment at kunne gaa med til det omtalte Forslag, men havde udarbejdet et særligt Projekt, der jo nu ogsaa var forelagt Raadet. Det vilde — som det af hans Indstilling fremgik — medføre en Udgift af ca. 120,000 Kr., og Taleren kunde ikke anse det for rigtigt at anvende et saa betydeligt Beløb paa et Anlæg, der faldt uden for de Rammer, der efter hans Mening burde bevares med Hensyn til et for de ommeldte Bydele virkelig tilfredsstillende Vandforsyningsanlæg. Han maatte derfor anbefale, at man holdt sig til det nu af Stadsingeniøren udarbejdede Forslag.

Vestesen gennemgik den af ham fremsendte Indstilling. Ved at se paa Sagen, havde det slaaet ham, at man i Virkeligheden med Hensyn til Beregningen af, hvor stærkt Befolkningen i de omhandlede Kvarterer vilde vokse, opererede med ganske vilkaarlige Tal, idet man ikke havde nogen-
somhelst Erfaring i saa Henseende. Det forekom ham derfor, at man hellere burde vende Sagen om og spørge, hvor stor en Tilvækst man vilde indrette sig efter. For Tiden fandtes deroppe ca. 800 Mennesker, og han havde herefter tænkt sig, at naar man fik et Anlæg, hvorefter man kunde

forsyne ca. 8000 Mennesker med Vand, vilde man, inden det blev utilstrækkeligt, have indvundet den nødvendige Erfaring med Hensyn til, hvorledes Tilvæksten foregik. Ud fra denne Forudsætning havde han udarbejdet sit Forslag, og valgte man dette, vilde man have et Anlæg, der kunde forsyne indtil 8000 Mennesker med Vand, og som let kunde udvides til at kunne forsyne det dobbelte Antal. Man vilde med andre Ord faa et Anlæg, der kunde strække til for en længere Aarrække, og som senere kunde indgaa som Led i et større Anlæg. At følge Udvalgets Forslag, vilde sikkert være uheldigt. Man vilde derved anvende 30,000 Kr. paa et Anlæg, der kun kunde strække til i et Tidsrum af ca. 5 Aar, og som derefter ikke vilde have nogensomhelst Værdi. Hertil kom, at det ikke vilde tillade ret høj Bebyggelse af de nævnte Kvarterer, idet Vandet ikke kunde trykkes tilstrækkelig højt op, og — hvad der maaske var den største Ulempe ved det — den Omstændighed, at der skulde tages Vand fra den nuværende saakaldte høje Beholder vilde svække Vandforsyningen i det hele, hvilket atter vilde bewirke, at man saa meget hurtigere maatte gaa til bekostelige Udbedringer af denne. Han troede iøvrigt ikke, at man — som foreslaaet af Udvalget — kunde nøjes med een Motor ved Driften af Anlægget, saa det blev næppe helt saa billigt som beregnet.

Mikael Johansen maatte erkende, at det forekom ham noget mærkeligt, at Udvalget oprindeligt var fremkommet med et Projekt paa ca. $\frac{1}{2}$ Million for nu endelig at anbefale et Anlæg til 30,000 Kr. Det var et saa overraskende Afslag, at man maatte være berettiget til at nære Mistanke om, at der maatte være noget haltende ved

det sidste Forslag. At der ikke fandt nogen Tilvækst af Befolkningen Sted i de ommeldte Kvarterer, turde være ret forklarligt, da det ikke kunde forudsættes, at Folk skulde være meget tilbøjelige til at slaa sig ned paa Steder, hvor man intet Vand kunde faa. Det var iøvrigt ganske uforsvarligt at lade de Beboere, der fandtes deroppe, uden ordenligt Drikkevand; under en Epidemi vilde Dødeligheden under de forhaandenværende Forhold sikkert vise sig ganske overvældende der. Han troede ikke, at det vilde være tilraadeligt at vælge det af Udvalget anbefalede Forslag. Efter hvad der var blevet sagt ham, kunde man efter dette Projekt ikke faa Vandet højere op end til 2. Sal i Bygningerne deroppe. Naar man kendte den Uvilje, der altid havde hersket her i Raadet mod de nordre Bydele, forstod man imidlertid, at Udvalget kunde komme med et saadant Forslag, saa kunde det dog ikke siges, at der slet intet gjordes for disse Kvarterer. Han vilde anbefale, at man sluttede sig til det af Vestesen stillede Forslag, idet han blot ønskede oplyst, i hvilket Omfang man efter dette kunde forsyne de nordre Bydele med Vand.

J o h a n P e d e r s e n fastslog, at man faktisk ikke kunde have nogen begrundet Mening om, hvor hurtigt Udviklingen af Kvartererne Nord for Byen vilde foregaa, naar disse nu forsynedes med Vand. Der var om dette Spørgsmaal meget delte Meninger. Da Forholdet var dette, og da det var hans Opfattelse, at man i sin Tid alligevel blev nødt til at gaa tilbage til det store Projekt, forekom det ham, at det i Øjeblikket kun galdt om at vælge det Anlæg, som man kunde slippe billigst til, og som foreløbig kunde afhjælpe Trangen til Vand i de oftnævnte Bydele. Det af Udvalget anbefalede mindre Anlæg vilde formentlig være

fyldestgørende i flere Aar, — i hvert Tilfælde saalænge, indtil det havde forrentet og amortiseret sig selv —, og i disse Aar vilde man have Lejlighed til at indvinde Erfaring med Hensyn til Befolkningens Tilvækst. Saavidt han havde forstaaet, havde det hidtil været Meningen, at der skulde være Villabebyggelse deroppe, og i saa Tilfælde maatte det vel være nok, at Vandet kunde trykkes op til 2. Sal i Bygningerne. Skulde man gennemføre det af Vestesen foreslaaede Projekt, vilde det for Kommunen medføre en meget betydelig, delvis spildt Udgift, idet dette Anlæg formentlig efter en Aarrække vilde være uden videre Værdi, og for Beboerne deroppe betyde, at de først om et Par Aar vilde faa Vandforsyning, medens det mindre Anlæg meget hurtigt kunde være færdigt.

Thomsen skulde, da der var blevet udtalt Forbavselse over den store Forskel i Prisen mellem Udvalgets tidligere og nuværende Forslag, udtrykkelig pointere, at der slet ikke kunde drages nogen Sammenligning mellem disse. Det oprindelige Projekt var udarbejdet med det Formaal for Øje i en længere Aarrække at kunne forsyne Byens nordre Dele med Vand, idet man havde opstillet en Beregning af den sandsynlige Tilvækst af Befolkningen deroppe. Dette Forslag ansaa Udvalget vedvarende for det bedste, men da man ingen Vished havde for eller kunde have for, hvorledes Tilvæksten vilde foregaa, syntes man, at der kunde være nogen Rimelighed i, at man saa Tiden noget an, og foreløbig nøjedes med et mindre Anlæg, der i nogle Aar var tilstrækkeligt, og som faktisk intet vilde koste Kommunen. Efter hans Opfattelse kunde efter det lille Forslag Vandet sandsynligvis bringes op til 3. Etage, men nogen Ga-

ranti i saa Henseende kunde han selvfølgelig ikke paatage sig.

Nørgaard kunde i det væsentlige finde det af Udvalget anbefalede Forslag godt og fornuftigt. Der var, saavidt man kunde skønne, kun ringe Risiko forbundet med det, og selv om det, hvis Anlægget hurtigere end paaregnet skulde vise sig utilstrækkeligt, skulde medføre nogen Udgift for Kommunen, havde det mindre at sige. En Fordel ved Forslaget var det ogsaa, at Beboerne deroppe efter dette straks kunde blive forsynede med Vand. Man skulde blot for flere Aar siden have gennemført et Anlæg som det foreslaaede.

Samuel sen vilde, forsaavidt man havde haft nogen Garanti for, at man ved det mindre Anlæg til 30,000 Kr. kunde forsyne Kvartererne tilstrækkeligt med Vand, have kunnet gaa med til dette som noget rent foreløbigt. Efter det oplyste, og navnlig efter den af Vestesen fremsatte udførlige Redegørelse af Forholdene, var han, der betragtede denne som ligesaa sagkyndig paa det ommeldte Omraade som Stadsingeniøren, kommet til det Resultat, at man burde foretrække Vestesens Forslag som det mest fyldestgørende, selv om det ogsaa blev noget dyrere for Kommunen.

Jacob Jensen var nærmest stemt for det Projekt, der var fremsat af Vestesen, hvis Betragtninger i høj Grad tiltalte ham. Det var en Fordel at have Rørledningerne af en saadan Dimension, at de tillod en senere Forøgelse af Anlægget.

Vestesen skulde oplyse, at efter hans Forslag vilde man kunne forsyne hele den saakaldte høje Zone nord for Byen med Vand, og det saaledes, at det kunde trykkes op i Højde af 30 Fod over de højeste Huse. Uoverensstemmelsen mellem Udvalgets og hans Forslag bundede ikke

i det rent tekniske, men beroede paa Spørgsmaalet om, efter hvilken Udvikling man skulde indrette det paagældende Vandforsynings Anlæg. Som allerede nævnt var han i denne Henseende gaaet ud fra, at Anlægget skulde kunne forsyne indtil 8000 Mennesker. Et Anlæg som det paagældende burde fornuftigvis projekteres ud fra den Forudsætning, at det kunde strække til en vis længere Aarrække, f. Eks. 20 à 25 Aar, og det vilde dog være ganske bagvendt at indrette noget, der om nogle faa Aar vilde være ubrugeligt.

M i k a e l J o h a n s e n erindrede om, at der, da det sidste store Laan optoges, var afsat et Beløb af 420,000 Kr. til Vandværksanlæg. Han kunde, idet han gik ud fra, at det ommeldte Beløb endnu var i Behold, ønske at faa Oplysning om, hvorledes det var anbragt og til hvilken Rente. Det var jo ikke udelukket, at det i og for sig kunde være ligesaa økonomisk at anvende det til Gavn for Byens Borgere.

J u l. A n d e r s e n kunde ikke nægte, at Sagen jo stadig vandt noget ved de forskellige Behandlinger, den blev underkastet, idet der hver Gang fremkom et nyt Projekt, men han vilde dog ikke sige, at det egentlig gjorde Sagen klarere. For saavidt der vilde kunne opnaaes Enighed om et af de større Projekter, saa han helst dette, men under Forudsætning af, at dette ikke blev Tilfældet, forekom det ham, at man meget vel kunde forsvare at gaa til det mindre Anlæg, hvorved Savnet af Vand deroppe vilde være afhjulpet formentlig i 8 à 10 Aar, idet der for Øjeblikket kun var ca. 800 Beboere der, medens Anlægget kunde forsyne ca. 3000 Mennesker.

L a u r s e n ønskede, da Vestesen havde udtalt Tvivl om, at man ved det lille Anlæg kunde nøjes

med en Dieselmotor - - saaledes som af Udvalget hævdet —, oplyst, hvormeget det vilde fordyre Anlægget, hvis man skulde have 2 saadanne Maskiner.

Filtenborg saa ikke rettere, end at Udvalgets Forslag var baade godt og økonomisk. Det var højst usandsynligt, at Udviklingen i den nordre Del af Byen vilde ske med nogen større Hurtighed, og det vilde sikkert vare længe, inden der blev 8000 Beboere deroppe. Driften af det lille Anlæg var ogsaa betydelig billigere end Driften af det af Vestesen foreslaaede, saaledes at der ved at vælge det første vilde spares ca. 5000 Kr. om Aaret.

Johan Pedersen troede ikke, at der vilde være nogen egentlig Risiko ved kun at have een Maskine ved det af Udvalget foreslaaede Anlæg, idet der ogsaa vilde blive en Beholder, fra hvilken Beboerne kunde forsynes med Vand i den Tid, der vilde medgaa til at reparere Maskinen, om dette skulde blive nødvendigt. Han skulde atter fremhæve, at det lille Anlæg kun var tænkt som et rent midlertidigt; skulde det vise sig, at Udviklingen tog Fart deroppe, kunde man altid senere tage fat paa et større Anlæg, uden at der derved i noget Tilfælde var paaført Kommunen nogen nævneværdig unødvendig Udgift.

Sabroe syntes, at Vestesens Forslag var saa klart fremstillet og saa godt begrundet, at han for sit Vedkommende i hvert Tilfælde ikke var i Tvivl om, for hvilket Projekt han skulde stemme. Han vilde dog gerne vide, hvor lang Tid der vilde medgaa, inden det af denne projekterede Anlæg kunde fuldføres.

Schourup vilde ikke lade Mikael Johansens Udtalelse om, at Raadet altid havde stillet sig

uvilligt overfor de af de nordre Bydele rejste Krav upaataalt; dette var ikke Tilfældet. Iøvrigt maatte man betænke, at det var Beboerne, der selv i sin Tid havde ønsket at komme saa langt uden for Byen. og derved havde gjort det vanskeligere at imødekomme deres Krav. Vandforsyningsforholdene deroppe var imidlertid ikke saa gode, som de burde være, og der maatte gøres noget for at raade Bod derpaa. Udvalgets Forslag kunde jo se ganske billigt ud, selv om man nok maatte have 2 Maskiner, men efter Udløbet af nogle faa Aar vilde det være utilstrækkeligt og uden Værdi. Det forekom ham derfor, at det vilde være en daarlig Økonomi at vælge dette Projekt, og han skulde derfor tilraade, at man sluttede sig til den af Vestesen foreliggende Indstilling.

Nørgaard skulde overfor Mikael Johansen paapege, at det nævnte Beløb af 420,000 Kr. ikke absolut var bestemt til et Vandværksanlæg. Naar Kommunen skulde optage et Laan som det sidste paa $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr., var Forholdet dette, at der fra de forskellige Sider fremsattes de Ønsker, man gjerne vilde have opfyldt. Der fandt ved denne Lejlighed dog ikke nogen endelig Behandling af de enkelte Forslag Sted, saaledes at det ingenlunde kunde siges, at et Foretagende, fordi der af vedkommende Laan var afsat et Beløb til dette, alene af den Grund var vedtaget til Gennemførelse. Der var ganske vist ved Optagelsen af det sidste Laan anslaaet et Beløb af 420,000 Kr. til et Vandværksanlæg, men derfor var det i og for sig ikke givet, at netop dette Beløb skulde anvendes i det Øjemed. Han skulde iøvrigt tilføje, at Kommunens økonomiske Stilling desværre var saaledes, at man, hvis man ikke havde Rest-

beløbet af det ommeldte Laan i Behold, næsten vilde være nødt til at laane igen for at have tilstrækkelig Driftskapital.

J. C. P e t e r s e n havde til at begynde med været godt tilfreds med det af Udvalget anbefalede mindre Anlæg, som en ren midlertidig Foranstaltning betragtet. Efter at Vestesen imidlertid havde paapeget, at dette vilde medføre en Svækkelse af Vandforsyningen i det hele, idet der skulde tages Vand til de ommeldte Kvarterer fra den saakaldte høje Beholder, var han bleven noget betænkelig ved at gaa med til det, og var nu mest stemt for at vælge det af Vestesen udarbejdede Forslag.

T h o m s e n kunde berolige den foregaaende Taler med, at de alt eksisterende Maskiner kunde oppumpe langt mere Vand, end der for Øjeblikket var Brug for. Naturligvis vilde det slide noget paa Maskinerne, naar de fik et større Arbejde, men bortset herfra vilde det mindre Anlæg ikke faa nogen Betydning for Vandværket.

J o h a n P e d e r s e n skønnede stadig ikke rettere, end at det, naar Kommunen havde saa knapt med Penge som omtalt, vilde være en daarlig Økonomi nu at anvende et Beløb af ca. 120,000 Kr. for at skaffe Vand til en Befolkning, der for Øjeblikket kun bestod af 800 Mennesker, naar man foreløbig kunde opnaa det samme uden Udgift for Kommunen ved at gennemføre Udvalgets mindre Forslag.

V e s t e s e n skulde i Anledning af den til ham rettede Forespørgsel endnu bemærke, at Anlægget efter hans Forslag kunde være færdigt inden Udgangen af 1906. Til Thomsen skulde han bemærke, at hvis Befolkningen i de nordre Bydele ikke voksede med et eneste Menneske, var det

fuldstændig rigtigt, at der kunde oppumpes ogsaa den Vandmængde, der skulde tages til disse Kvarterer fra den oftnævnte høje Beholder. Men Udvalgets Forslag var jo baseret paa en Tilvækst af Befolkningen til ca. 3000, og tænkte man sig, at dette Antal naaedes, vilde man sikkert komme til, at vedkommende Maskine i sin Pumpetid ikke kunde levere den tilstrækkelige Vandmængde.

Vestesens Indstilling tiltraadtes.

